

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Димитър Веселинов Димитров,
Софийски университет „Св. Климент Охридски“
Факултет по класически и нови филологии
Катедра „Методика на чуждоезиковото обучение“
професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...

върху

научните трудове за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност „доцент“
по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (английски
език), обявен в ДВ бр. 62/06.08.2019 г.,
с единствен кандидат гл. ас. д-р Мария Тодорова Нейкова

I. Оценка за съответствие с минималните национални изисквания и изискванията на Нов български университет

Представените от кандидатката научни трудове отговарят на минималните национални изисквания и изискванията на Нов български университет за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... По повечето показатели научно-изследователската, преподавателската и административната дейност на гл. ас. д-р Мария Тодорова Нейкова значително надхвърлят минималните национални изисквания, както и изискванията на Нов български университет.

II. Изследователска дейност и резултати

1. Оценка на монографичния труд

В конкурса д-р Мария Нейкова участва с монографичния труд „Дейностно-ориентиран подход към изучаването на чужд език в контекста на електронното обучение от смесен тип“ (2015), София, Издателство „Фараго“. В него се изследват теоретичните и практическите аспекти на приложението на методи и форми на работа в обучението по чужд език, в които е заложена дейностната перспектива. Актуалността на разглеждания научен проблем за съвременното образование се определя от все по-осезаемата липса на ясно разработена програма и солидна методическа рамка за провеждане на чуждоезиково обучение от смесен тип.

Монографията е първото цялостно изследване на дейностно-ориентираното чуждоезиково обучение, провеждано в контекста на смесеното обучение (*blended learning*) у нас. Авторката застъпва тезата, че докато дейностно-ориентираният подход има своите последователи в българското образование не от днес, то електронното обучение от смесен тип представя ново поле за работа със своя специфика и параметри. Този нов работен контекст разширява възможностите за поднасяне и структуриране на учебното съдържание, но и поставя въпроси относно методическите основи, върху които се разработват учебните дейности.

Основна цел на изследването е да се очертаят възможностите и насоките за приложение на дейностно-ориентирания подход към чуждоезиковото обучение и да се предложи модел за приложението му в контекста на обучението от смесен тип. Конкретните задачи, които са изпълнени за постигането на тази цел, обхващат изследване на основните характеристики на електронното обучение от смесен тип, очертаване на възможностите за прилагане на колаборативно учене и за изграждане на електронна уеща

общност, детайлизиран и задълбочен анализ на методическите основи и съвременните форми на дейностно-ориентирания подход, както и разработване на модел за приложение на дейностно-ориентиран подход в контекста на чуждоезиковото обучение от смесен тип. Моделът е успешно приложен в практиката на обучението по английски език на студенти в Нов български университет – студенти англицисти и студенти, чиято основна специалност е различна от английски език.

Целта на изследването е постигната, изложението е задълбочено и изчерпателно. Приложеният комплексен подход при разработването на монографията позволява да се проведе цялостен теоретически и практико-приложен анализ на представения научен проблем. Постигнатите резултати от проведеното изследване са приложими за различни групи обучавани в сферата на университетското образование и за различни нива на езикова компетентност.

Отчетливата логическа структура на монографията позволява да се открият съществените моменти без да се губи усещането за тяхната взаимосвързаност и взаимозависимост.

Във фокуса на вниманието на авторката на първо място попада електронното обучение, както и – обучението от смесен тип. Техните възможности за практическо приложение се пречупват през специфичните характеристики на конкретна електронна платформа за обучение, а именно – *Moodle*.

Друг пункт в научния труд е очертаната широка методическа рамка, в която са разположени типове задачи, с оглед на широкото им приложение в практиката и техния потенциал за изпълнение в електронна среда. По своята същност рамката не е рестриктивна, напротив, тя е отворена и към нея би могло да се добавят и други методи и форми на работа, други типове задачи, през

които като червена нишка, като интегриращ компонент се вплита дейността перспектива.

Достоинствата и ефективността на предложения примерен структурен модел за приложение на дейностно-ориентиран подход в контекста на чуждоезиковото обучение от смесен тип, заедно с разработените към него организационно-педагогически планове за работа, по убедителен начин се доказват от анализа на резултатите от обучението по английски език и от проведеното анкетно проучване със студенти в Нов български университет.

Подборът на изследователските методи е подходящ с оглед на темата, целта и задачите на изследването. Литературният обзор обхваща широк кръг от източници по разглеждания научен проблем.

Основно достоинство на монографията „Дейностно-ориентиран подход към изучаването на чужд език в контекста на електронното обучение от смесен тип“ е нейният принос за обогатяване на чуждоезиковото обучение в теоретичен и практико-приложен план. Тя би могла да послужи като средство за повишаване на ефективността на обучението по чужд език и да подпомогне преподаватели, автори на учебни пособия и методици в техните професионални търсения.

2. Оценка на приносите в останалите приложени публикации

Освен основния монографичен труд, кандидатката е представила още една книга и двадесет и две статии. Пет от статиите са публикувани в авторитетни български списания, реферирани и индексирани в *Web of Science*. Останалите седемнадесет статии, от които дванадесет самостоятелни и пет в съавторство, са публикувани в български издания, с международно участие, както и в издания в чужбина.

Конкретните приноси на Мария Нейкова в цялостната ѝ изследователска дейност, намерили място в публикационната ѝ дейност, се разполагат в няколко основни области. Сред тях са:

- методически анализ на възможностите за използване на мобилни приложения в чуждоезиковото обучение;
- утвърждаване на ролята на езиковите технологии в преподаването на чужд език и разработване на конкретни учебни задачи;
- теоретичен анализ и практическо приложение на методи и форми на работа, приложими в контекста на дейностно-ориентираното обучение – обучение чрез казуси, задачи, ролеви игри, драматургични текстове, проектна работа, проблемно обучение;
- анализ на приложимостта на обучението от смесен тип и прилагането на дейностно-ориентиран подход в сферата на университетското чуждоезиково обучение.

3. Цитирание от други автори

В самооценката на кандидатката има достатъчен брой цитирания на нейните трудове. Публикации на Мария Нейкова са цитирани от български и чуждестранни автори. Част от цитиранията са в научни издания, реферирани и индексирани в световно известни бази данни. Цитиранията са подробно описани и в изданията от Библиотеката на Нов български университет „Анализ на цитирание“.

4. Оценка на резултатите от участие в изследователски и творчески проекти и приложение на получените резултати в практиката

Кандидатката участва в работата по няколко проекта:

- EU YOUTH POWER (Erasmus+);

- КЛаДА-БГ – Национална интердисциплинарна изследователска е-инфраструктура за ресурси и технологии за българското езиково и културно наследство, интегрирана в рамките на европейските инфраструктури CLARIN и DARIAH (Финансиран от МОН);
- договор между Нов български университет и Казахския хуманитарно-юридически иновационен университет (КазГЮИУ), гр. Семей, Казахстан, за обучение на студенти от КазГЮИУ в бакалавърската програма „Англицистика (Английски език, култура и литература)“;
- Е-платформа в помощ на обучението по общ и специализиран чужд език (финансиран от Централния фонд за стратегическо развитие в Нов български университет).

Сред най-важните практико-приложни резултати от научно-изследователската проектна дейност на кандидатката се откроява използването на Е-платформа в помощ на обучението по общ и специализиран чужд език за разработване на електронни учебни материали и тестове и импортирането им в общообразователните курсове по английски език.

III. Учебна и преподавателска дейност

Мария Нейкова взема активно участие в стартирането и усъвършенстването на бакалавърска програма „Приложни чужди езици за администрация и управление (на английски и втори чужд език)“ и развитието на курсове към нея. Води курсове на чужд език и създава авторски материали за немалък брой курсове в *Moodle НБУ*. Кандидатката осигурява студентски практики и стажове.

Съвместната работа със студенти се реализира в рамките на семинари, пътуващи семинари, а също и Литературен конкурс за средношколци, изучаващи английски език. Мария Нейкова участва в международен научен

форум (XXVIII годишна международна конференция на Българската асоциация на преподавателите по английски език) съвместно със студенти от бакалавърската програма „Приложни чужди езици за администрация и управление (на английски и втори чужд език)“.

През 2019 г. кандидатката провежда семинар по методика на чуждоезиковото обучение по покана на Казахския хуманитарно-юридически иновационен университет.

Средната оценка от анкетите за удовлетвореност на студентите е висока – 4,74.

IV. Административна и обществена дейност

Мария Нейкова е член на Комисията за разглеждане на проекти към фонд „Учебни програми“ към Факултета за базово образование и на Комисията по акредитация към Бакалавърския факултет. Отчита участие в Програмните съвети и в академичната администрация на Нов български университет като програмен консултант и директор на базова програма.

В качеството си на координатор по договор от 2017 г. между Нов български университет и Казахския хуманитарно-юридически иновационен университет, гр. Семей, Казахстан, привлича 4 студенти за обучение в бакалавърската програма „Англицистика (Английски език, култура и литература)“.

V. Лични впечатления от кандидата (ако има такива)

Познавам гл. ас. д-р Мария Нейкова от около десет години, когато беше зачислена като докторант на самостоятелна подготовка към Катедра „Методика на чуждоезиковото обучение“ в Софийския университет „Св. Климент

Охридски“. Имам добри впечатления от работата ѝ. Не се съмнявам, че тя е отличен университетски преподавател.

VI. Мнения, препоръки и бележки по дейността и постиженията на кандидата

Мнението ми за цялостната изследователска и преподавателска дейност на кандидатката е много високо. Особено признание заслужават нейните усилия в областта на прилагане на иновативни практики в чуждоезиковото обучение. Бих препоръчал на кандидатката да продължи да задълбочи работата си в областта на междууниверситетските научни проекти и изследвания.

Заключение: Разкритата процедура напълно отговаря на законовата рамка. Кандидатката участва в конкурса с достатъчна по обем и качество научна продукция, която доказва нейната научно-изследователска дейност и конкретни научни и научно-приложни приноси. Профилът ѝ на утвърден учен и преподавател се допълва от нейния административен и педагогически опит. Въз основа на гореизложеното давам положителна оценка на цялостната академичната дейност на кандидатката. Убедено препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури да гласуват ЗА присъждане на академична длъжност „доцент“ по професионално направление *1.3. Педагогика на обучението по...* на гл. ас. д-р Мария Тодорова Нейкова и предлагам тя да бъде допусната до избор от Академичния съвет на Нов български университет.

Дата:
София

Рецензент:
(проф. д-р Димитър Веселинов)